

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer 'En Ya'aqov

agadot Bavli vi-Yerushalmi 'im perushe ye-ha-ḥidushim she-ba'u bo
ke-khol asher nidpesu kamah pa'amim : u-ve-tosefet ma'alot rabim

Ibn-Ḥaviv, Ya'aqov Ben-Shelomoh

המלש ןב בקעי, ביבח-ןבא

[Kaliningrad?], [1860?]

םידי תכסמ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9337

תנוקת פרק עשירי נדה רלו

לא סגי מאי שכר פרי הבטן א"ר חמא בר'
חנינא בשכר שמשתיין עצמן בבטן כדי שתוריע
אשתו תחלה נותן לו הקב"ה שכר פרי הבטן:
חנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום כו
מובטח לו שהוא בן עה"ב שנא' *הליכות עג
עולם לו אל תקרי הליכות אלא הלכות: מנקה ג

מסכת ידים

ה מ כ נ י ס

פרק שלישי

ספר שנמחק ונשתיר בו פ"ה אותיות כפרשת א
*ויהי בנסוע הארון מטמא את הידים. קלז
ושכה ה
מדברי לשמש בלגיעות: שמשתיין להוליא את הזרע:
הלכות משכה וברייתא הלכה למשה מסיני:
שנינו בתקלת מס' שנת י"ק דברים גזרו בו ביום ובכללם
גזרו הדברים הפוסלין את התרומה בנגיעתם ואקד
מהן ספרי הקדש לפי שבזמן ההוא היו כותבין התרומה
בלל ספרי תורה ואומרים זה קדש וזה קדש והיו באים
עכברים לאכול את התרומה ומפסידים הספרים וע"כ
גזרו על כתבי הקדש כולן שפוסלין את התרומה כשיגעו
בה בעבור זה אמר במשכה זו מטמא את הידים כי מי
שנגע בידיו לאיזה ספר הקדש הרי הידים טמאות ופוסלין
את התרומה אם יאכלנה בלא כטילת ידים: ויהי בנסוע הארון

מגלה שכחוב בה פ"ה אותיות כפרשת ויהי כנסוע
הארון מטמא את הידים כל כחבי הקודש מטמאין
את הידים שיר השירים וקהלת מטמאים את
הידיים ר' יהודה אומר שיר השירים מטמא את
הידיים וקהלת מחלוקת. ר' יוסי אומר קהלת אינו
מטמא את הידיים ושיר השירים מחלוקת. ר'
שמעון אומר קהלת מקולי בית שמאי ומחומרי
בית הלל א"ר שמעון בן עזאי מקובל אני מפי
שבעים ושנים וקנים כיום שהושיבו את ר' אלעזר
בן עזריה בישיבה ששיר השירים וקהלת מטמאין
את הידיים אמר ר"ע חס ושלום לא נחלק אדם
מישראל על שיר השירים שלא טמא את הידיים
שאין העולם כלו כדאי כיום שניתן בו שיר
השירים לישראל שכל הכתובים קדש ושיר
השירים קדש קדשים ואם נחלקו לא נחלקו אלא
על קהלת א"ר יוחנן בן ישוע בן חמוי של ר'
עקיבא כדבריו בן עזאי בן נחלקו וכן גמרו:

אותה פרשה הוא ספר נפכי עלמו כדכתיב קלנה עמודיה
שצעה ודרשו חכמים שזה כאמר על התורה שיש בה ז'
ספרים כי הספר נמדבר סיני נחלק לשלשה ספרים הא'
מתקלת הספר עד ויהי כנסוע. ה"ב אותה הפרשה ויהי
כנסוע ונכסה ויש בה פ"ה אותיות והוא ספר אחד לבדו.
הג' משם ועד סוף הספר. ואמרו מגלה שכחוב בה ר"ל
כי היריעה של ספר כיון שככתב בו זה המין מן האותיות
מתקדשה והיתה מכתבי הקדש:

בו ביום

פרק רביעי

בו ביום בא יהודה גר עמוני ועמד לפניהם ב
 בבית המדרש אמר להם מה אני לבא בקהל קלח
 א"ל רבן גמליאל אסור אתה א"ל ר' יהושע מותר ^{ושכה ד}
 אתה א"ל ר"ג הכתו' אומר *לא יבא עמוני ^{דברי' כג}
 ומואבי בקהל ה' וגו' א"ל ר' יהושע וכי עמוני
 ומואבי במקומן הן כבר עלה סנחריב מלך אשור
 ובלבל את כל האומות שנא' *ואסיר גבולות עמים ^{ישעיה י}
 ועתידותיהם שוסתי ואוריד כביר יושבים א"ל
 ר"ג הכתוב אומ' *ואחרי כן אשיב את שבות בני ^{ירמיה חט}
 עמון וכבר חזרו א"ל ר' יהושע הכתוב אומר
 *ושבתי את שבות עמי ישראל (ויהודה) ועדיין ^{עמוס ט}
 לא חזרו והתירוהו לבא בקהל: ^{ולכא}

הרמב"ם ז"ל. לפי שנתבלבלו האומות בזמן סנחריב כמו פולני כבל
 שנתפרסם בספרי הכנזאה לפי שהיה מעביר האומות דלא עלו
 מקלה זו לקלה זו ע"כ חזרו משפקות האומות אללכו כעלמים ^{כל ישראל}
 ואין יכולים ללמוד ראייה ממקומותיהם וידוע כי ע' לשון ^{וגם לא}
 כולם מותרים לבוא בקהל מיד חוץ מעמון ומואב ומלרי ואת דוד
 ואדומי והעיקר בידינו כל דפריש מרובא פריש וע"כ התירוהו ואלכס וגו'
 לבוא בקהל מיד והתבונן איך לא הכיך ר"ג מלהכנס במדרש ^{רש"א}
 ביום ההוא והוא המורד מן השיבה והושיבו את ר"א בן
 עזריה כמו שנתפרסם לפי שהוא לא רפה בניטול תורה:

ג תרגום שבעזרא ושברניאל מטמא את הידים
 טס תרגום שכתבו עברית ועברית שכתבו
 טז תרגום וכתב עברי אינו מטמא את הידים ולעולם
 אינו מטמא את הידים עד שיכתבו אשורית על
 העור ובריו :

ד אומרים צדוקים קובלנו עליכם פרושים שאחם
 טס אומרים כתבו הקדש מטמאין את הידים
 טז וספרי המירם אינם מטמאין את הידים א"ר

עברית הלשון עברית וכתב העברי כתב עבר והוא הכתב
 אשר כותבין בו התורה העם הנקראים אלססמיכ"ה
 והכתב הזה אשר נכתוב בו אנחנו התורה הוא כתב אשורית
 והכתב אשר בו כתב יתברך התורה נקרא אשורי מן הגדולה
 והתפארת כמו באשורי כי אשורכי נכות והוא אמרם אשורי
 שהוא (מיותר בכתבו) [מאשר שנכתב] לפי שאינו משתנה
 ולא יפול בו דמיון לעולם לפי שאותיותיו בלתי מתדמות לפי
 שאינו כדנבא אות באות בשעת כתיבתו ואין זה כשאר הכתיבות
 עכ"ל הרמב"ם ז"ל:

הרמב"ם ז"ל. כבר בארכו בראשון של אבות עכין לדוק וביתום
 וקברתם והם היו לאים מתורתנו ומכשיים אותנו
 בקבלתנו: ופי' קובלים מתרעמים: וספרי מירם הם ספרים
 שעשו הלדוקים שמינים על תורתנו וקולקין עליה ונקראו
 ספרי מירם כלו' ספרי (מדקה) [ידקה האלהים ויסירם
 מן המליחות וכו' כמו שקורין לבית אשר מתקבלין לו לדברים
 אלו בית אבידן ואותו בית יכריחם האלהים] ותשובת ר'

בו ביום פרק רביעי ידים רלח

יוחנן בן זכאי וכי אין לנו על הפרושים אלא זו כלכד והלא הם אומרים עצמות חמור טהורים ועצמות יוחנן כהן גדול טמאים א"ל לפי חיבתן היא טומאתן שלא יעשה אדם עצמות אביו ואמו תרוודות אמר להם אף כתבי הקדש לפי חיבתן היא טומאתן ספרי המירס שאינן חביבין אין מטמאין את הידים:

אומרים צדוקים קובלנו אנו עליכם פרושים מה ה
אם שורי וחמורי שאיני חייב בהם ^{שם ע"ב}
מצורת הרי אני חייב בנוקן עכדי ואמתי שאני ^{ושכה 1}
חייב בהן מצות אינו דין שאהא חייב בנוקן אמר
להם לא אם אמרתם בשורי וחמורי שאין בהם
דעת תאמרו בעבד ואמה שיש בהם דעת שאם
אקניטנו ילך וידליק גדישו של אחר ואהא חייב
לשלם:

יוחנן להם תשיצתו כעכין הנזיון ולילכות בהם: תרוודות כפות
וכבר בארנו כי הסנה אשר אלו אומרים כי כתבי הקדש מטמאין
את הידים כדי שנשמור וכרתיק מהם סנת הפסדה כמו
שזכרנו בסוף ידים:

הרמב"ם ז"ל. כבר ידעת כי מדיכנו כי העבדים שהזיקו אין
קייבין בתשלומים כלל כמו שנחנאר בב"ק נשים
ועבדים וקטנים פגיעתן רעה הן שקבלו באחרים פטורים
ואמנם היות האדם קייב כשהזיק בהמתו הוא לשון התורה
כי "גן שור וגו'": שאם אקניטנו אם אכעיסנו. (ופי' שאני
קייב בהן מלות שאני קייב להדריכס במלות):

ו אמר מין גלילי קובל אני עליכם פרושים שאתם
 כותבים המושל עם משה כגט אומרים ^{שס}
 פרושים קובלים אנו עליך מין גלילי שאתם ^{ושכה ח}
 כותבים את המושל עם השם ברף ולא עוד אלא
 שאתם כותבים את המושל מלמעלן ואת השם
 מלמטן שנא* ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע ^{שמות ה}
 בקולו לשלח את ישראל. וכשלקה מהו אומר ^{שס ט}
 *ה' הצדיק:

מסכת עוקצין פרק שלישי

ו א"ר יהושע בן לוי עתיד הקב"ה להנחיל לכל
 קמב הרמב"ם ז"ל. אומר מין שאתם מפקיתין [שס ושה רבינו
 בהיותכם] כותבים [אותו בשטרות עם] שם המושל ^{ושכה}
 (בשטרות שהם) [ר"ל שאנו] כותבים זמן עשייתו לפלוני ^{אחרונה}
 המלך וגם כותבים בשטר ההוא כדת משה וישראל ואמרו
 לו סכמים כי אין זה גרעון לשמו אלא בזה גדולה לאותו
 המלך כמו שאנו כותבים בתורה ה' עם פרעה ולא די
 בזה אלא שעוד נקדים שם פרעה כמו שנאמר ויאמר פרעה
 מי ה' אשר אשמע בקולו ולפי שזכר הפסוק אינו מאושר
 שיתום מסכתא מהמסכתות בהכנסת כופר לגבורה אבל
 באמונה זו [על כן] אמר וכשלקה מהו אומר ה' הצדיק
 עכ"ל הרמב"ם: